

בס"ד. שיחת ש"פ תזריע, פרשת החודש,
מבה"ח וער"ח ניסן, ה'תשי"ד.

בלתי מוגה

א. כ"ק אדמו"ר שליט"א צוה לנגן ואמר מאמר ד"ה החודש הזה
לכם.

* * *

ב. השמחה הגדולה ביותר בחיי האדם היא — שמחת נישואין.
ועד כדי כך, שבנוגע לשמחת נישואין ישנו ענין מיוחד שלא מצינו
דוגמתו בשאר שמחות — כדאיתא בגמרא¹ "כל הנהנה מסעודת חתן ..
ואם משמחו .. זוכה לתורה שנתנה בחמשה קולות".
וביאור הטעם לגודל השמחה בנישואין²:

איתא בזהר³ שאיש ואשה הם נשמה אחת, אלא שבירידת הנשמה
לעוה"ז, באה מחצית הנשמה בגוף של זכר, והמחצית השני' — בגוף
בת-זוגו. ולכן נקרא כל אחד מהם בלשון "פלג גופא"⁴, כיון שבכל אחד
מהם לבדו יש רק חצי נשמה. ועז"נ⁵ "על כן יעזב איש את אביו ואת
אמו ודבק באשתו והיו לבשר אחד", כיון שהאיש והאשה הם מלכתחילה
נשמה אחת, שנתחלקה לשני חלקים.

ועפ"ז יובן הטעם לגודל השמחה בנישואין — כי כאשר מצטרפים
יחדיו שני חצאים של נשמה אחת, שעד עתה היו בנפרד, ויתכן שנולדו
במדינות שונות, והקב"ה ש"יושב ומזווג זיווגים"⁶ צירפם יחד — הרי
זה מביא לשמחה גדולה.

ובמכ"ש וק"ו מגודל השמחה בפגישת שני אוהבים שלא ראו זה
את זה זמן רב, והיינו, שעם היותם שני אנשים נפרדים, אלא שיש ביניהם
אהבה, הנה בשעה שנפגשים יחדיו שמחים הם בשמחה גדולה⁷ —

(3) ח"א צא, ב.

(4) זח"ג ז, ב. קט, ב. רצו, א.

(5) בראשית ב, כד.

(6) ב"ר פס"ח, ד. וש"נ.

(7) ראה סדר ברכת הנהנין לאדה"ז פי"ב

סי"א.

(1) ברכות ו, ב.

(2) ראה ד"ה ענין הילולא דרשב"י
במאמרי אדה"ז — אתהלך לאזניא בתחלתו.
המשך וככה תרל"ז פצ"ז. המשך יונתי תר"מ
ס"ע מו ואילך. וראה גם שיחת ש"פ ויקהל
ס"י (לעיל ע' 108).

ועאכו"כ בנישואי איש ואשה שהם נשמה אחת, אלא שעד עתה הי' כל אחד מהם באופן ד"פלא גופא", שהמחצית השני' שבו היתה חסרה, ועתה נעשו דבר שלם — הרי זה בודאי מעורר שמחה גדולה ביותר.

ג. ועוד ענין בזה:

ידוע⁹ שבענין הנישואין מתגלה כח הא"ס בנבראים ע"י ענין ההולדה, ובלשון חז"ל¹⁰ "ולדן וולד וולדן עד סוף כל העולם".

ופירוש הדבר ע"פ חסידות: "עולם" — הוא מלשון העלם¹¹, ו"סוף כל העולם" פירושו — שמתבטל ההעלם דהעולם, שכן, מצד ההעלם דהעולם הרי הוא מוגבל, וע"י גילוי כח הא"ס בענין הנישואין מתבטלים ההגבלה וההעלם שבעולם.

ולכן ענין זה נעשה ע"י השמחה דוקא, כיון ששמחה מבטלת את ההגבלות¹².

ד. (וסיים כ"ק אדמו"ר שליט"א:)

כיון שנמצאים כאן כמה שנישאו לאחרונה, כמה שעומדים להינשא בשבוע זה או בשבועות הקרובים, וכמה ש"צריכים לאותו דבר",

והרי העצה לזה היא — "כל המבקש רחמים על חבירו והוא צריך לאותו דבר הוא נענה תחילה"¹²,

אזי יבקשו על זה בשמחה — ע"י ניגון של שמחה, וגם כל שאר הציבור יסייע בהניגון.

דאס וואס אירע חבר'טעס וועלען יע זיין צופרידען אדער ניט צופרידען, אויב נאר די תורה הק' וועט זיין צופרידען פון אזא סדר בא דער חתונה, און נעמענדיג דאס אין חשבון האב איך געגעבען מיין הסכמה אויף דעם שידוך, און ווי געזאגט פריער, אויב מען וויל אויף א אמת אז בא דער חתונה זאל די תורה הק' פסקינען אז מען קען זאגען **שהשמחה במעונו** און דורך דעם זאל מען דערנאך זיין צופרידען דעם גאנצען לעבען, זאגט דער שולחן ערוך* אז די חתונה דארף זיין מיט א מחיצה.

או ע"י ברכת כהן גדול כר"י כה"ג שאמר לו ישמעאל בני ברכני או כמו במ"ת (שהוא כשמחת חתן וכלה וד"ל).

(כא) וזהו כיצד מרקדין לפני הכלה ולא אמר לפני החתן כו', דהנה מבואר למעלה בשיר הלויים שע"ג היין דוקא שגורם בחי' ירידה והמשכה מן העלם העצמיות לצאת למטה בגילוי בג' מדריגת בג' קוין כנ"ל, [ו]הנה זהו הנקרא שמחת חתן כנ"ל בפ"י והוא כחתן יוצא מחופתו הנעלם מלמעלה למטה, וזהו בחי' שיר העליון שנמשך מלמעלה למטה כו', ואמנם ענין שמחת כלה שהוא בחי' המקבל הרי הוא ממש כדוגמת אותה שמחה דחתן רק שהוא בבחי' עליו' מלמטה למעלה מכוון ממש לפי אופן שמחת חתן הבא מלמעלה למטה בכל פרטי אופנים והוא הנקרא בחי' ריקוד הכלה לנגד החתן כמו בקידוש לבנה שאו' כשם שאני רוקד כנגדך כו'. ולהבין ענין הריקוד הזה של הכלה והמרקדין עמה כו', הנה יש להקדים בעיקר ענין הריקוד מהו להיות ידוע בריקוד גשמי שאינו בעצם ענין שמחה כו' כי אינו כלום מצד עצם השמחה כשיר שהשיר הוא השמחה בעצם, שכאשר לבו שמח בעצם ישיר שיר בקול ערב ממוזג לפי אופן שמחה, אך הריקוד הוא הנטפל אל עצם השמחה אשר בשיר, שהרי לא יצא יציאת הריקוד בלא שיר בפה או בכינור וכה"ג. אך יש בריקוד יתרון מעלה שבא מצד תגבורת שמחת הנפש בשיר עד שירקד ברגל ויש בו ב' אופנים הא' הריקוד בלא סדר מכוון רק מצד התגלות שמחת פנימיות הנפש ביותר עד שבא לכלל תנועות שונות בריקוד וכה"ג, וכמו במיכל בת שאול שראתה לדוד מרקד ומשמח. כו' מפוז ומכרכר כו' ותבו כו', והוא הריקוד שלמע' מן הדעת דוקא להיות השמחה בנקודת העצמית ממש שלא יכילנו כלי הלב והמוח כלל והוא ענין הרוממות והגבהת כל כוחות הנפש בשכל ורצון ומדות אל פנימיות ועצמיות שבבחי' מקיף דיחידה ע"כ יגבי' פתאום הרגל ומרקד למעלה מעלה כנראה בחוש בכל התפעלות יתירה שלמעלה מהכיל במוח ולב יבא בריקוד בהפלגה עצומה פתאום בלי בחירה כלל ובלי סדר וכוונה כלל וכמו ההרים רקדו כאילים כו', והמדריגה הב' בריקוד הוא להיפוך שיבוא ע"פ סדר קול ושיר הניגון לכווין לכל פרטי [אופני] השיר דוקא דהיינו לפי אופן ההתפעלות התמצית המכוון מכל תנועה ותנועה שבניגון ירקד ברגל לגמור לתמצית כוונה זו ע"י הכאה זו שבריקוד (הנקרא בל"א טאק) וזהו מכוון בדעת וכוונה

עצם השמחה כשיר: בהכתי': העצם כשמחה בשיר.
יצא יציאת: בהכתי': ימצא מציאות.

ה ותבו לו בלכה. ושם כא: ושחקתי לפני ה' גר. וראה גם לקוטי שיחות ח"א ע' 228 ואילך.
ומשמח: בהכתי': ומשחק.
ההרים רקדו כאילים: תהלים קיד, ו. וראה בכ"ז בארוכה בשער האמונה לאדהאמ"צ פס"ח ואילך. וד"ה ההרים רקדו, כס' מאמרי אדהאמ"צ ויקרא ח"א ע' שצה ואילך.

יתירה בהיותו] משיג ויודע כל אופן השמחת השיר לתוכן כוונתו הפנימית, כך ממש יבא סדר הריקוד לא יטה ימין ושמאל ולא ישנה מכפי נקודת המכוון בהתפעלות קולות השיר לתמצית אפי' כמלא נימא והעיקר הוא לכונו בריקוד אל סוף כוונתו] ת תנוע[ו] ת הניגון [אל נקודו] פנימי' הכוונה שבו בכל פרטי אופנים וכידוע שכאשר ינגן המנגן וירקד המרקד הנה הריקוד רק לפי אופן הניגון ממש שפעולת הריקוד גומר עיקר כוונת הניגון] והוא עושה שלימות השמחה שבו כו', ואף שלכאורה הריקוד בלא ניגון אינו כלום והניגון ישנו בלא ריקוד אבל מ"מ ע"י הריקוד נשלם יותר שמחת הנפש שבשיר וניגון והטפל נעשה עיקר. ויובן זה בדרך פרט כמו בפרטות ג' מדריגות שבשיר וניגון הנ"ל עלי' וירידה וממוצע הרי בהרמת קול הניגון למעלה יבא הריקוד ברגל אחריו לכיון אל סוף נקודת פנימיות הכוונה שבו וכן בירידת קול ויכוון בריקוד (הנקרא טאק) לכוונה פנימית שבו וכן לממוצע וכן לכל בחי' מזיגת הקול לחדוה ולהפוכו הכל בא שלימות כוונתם בריקוד, ואמנם הריקוד הוא כלפי השיר מלמטה למעלה, והנמשל מזה מובן למעלה בבחי' ריקוד המל' שנק' כלה העליונה שבבחי' [ע]ילוי שלה כלפי המשפיע בחי' ז"א [ואו'] כשם שאני רוקד כו', וכן הצדיקים המרקדין עמה היינו בחי' העלי' כלפי שיר העליון שבא מלמעלה למטה בג' קוין שנקרא שמחת חתן העליון, כך מכוון ממש לכל פרטי אופני הג' מדריגות בריקוד הכלה לכוון אל תמצית הכוונה פנימית שבהם שבזה הוא נשלם כנ"ל וד"ל.

וזהו שאמרו כיצד מרקדין לפני הכלה, שהכלה בא[ה] בריקוד כלפי [מעלה] שיר החתן ונקרא שמחת כלה לכוון אל כוונה שבשיר ולכך לא אמר לפני החתן שלא נזכר ריקוד בחתן אלא בכלה (רק קול מצהלות חתנים כו') כי החתן יורד מלמעלה למטה כנ"ל והכלה עולה כנגדו בריקוד לכיון אל סוף כוונה שבשמחת החתן כו'. וזהו ובלילה שירו עמי שירו ושירה קרי וכתוב [ו]הענין הוא כנ"ל דפי' שירו לשון דכר הוא שיר העליון שנק' [שיר] השירים כו' שע"י יורד מהעלם העצמית לגילוי בג' קוין הנ"ל ושירה נוק' הוא שיר העולה מלמטה למעלה הגורם את ירידתם בלבד כנ"ל בשיר הלויים, ומ"ש שירו עמי שמגיעו שירו דדכר עמו בעצמותו ממש והוא שבשיר זה יש בהעלם מכל שעשועי המלך שבעצמותו ממש ובלילה דוקא שירה בהעלם עמו וביום יבוא לגילוי בג' קוין הנ"ל שכל העבודות ביום דוקא, וכן בזמן הגלות נקרא לילה רננה דאורייתא שירו לשון דכר כנ"ל בג' מיני טעמים

ובלילה שירו עמי שירו ושירה קרי וכתוב: תהלים מב, ט — שירו קרי, שירה כתיב. [בלוח התיקון שנדפס בקונט' מאמרים יקרים מתקן כאן שצ"ל: כתיב שירה וקורין בחולם שירו]. אמנם כהכתיב הלשון הוא ככפנים]. ראה מזה גם בלקרית שה"ש א, סע"ד.
 העבודות: בקונט' מאמרים יקרים נדפס: העבודות. ובלוח התיקון הנדפס שם תוקן שצ"ל: העבודות [ובהכתיב תיבה זו אינה ברורה].
 בזמן הגלות נקרא לילה: ראה שהש"ר פ"ג, א. זח"ג, סו, ריש ע"ב. רלח, ב.

וממשיך לבאר בהמאמר שמצינו גם שטות דקדושה, דהנה ארז"ל אמרו עליו על ר' יהודא בר' אילעאי שהי' נוטל בד של הדס ומרקד לפני הכלה וכו', רב שמואל בר רב יצחק מרקד אתלת (שהי' נוטל שלש בדין ומרקד). א"ר זירא קא מכסיף לן סבא (שמזלזל בכבוד ת"ח ונוהג קלות ראש בעצמו), היינו, שר' זירא, שהי' מראשי האמוראים, הי' סבור שהנהגה זו אין לה מקום מצד טו"ד דקדושה. ומסיים בגמרא, כי נח נפשי' (דר"ש) אפסיק עמודא דנורא בין דידי' לכולא עלמא כו', א"ר זירא (ר' זירא הנ"ל שתחילה אמר קא מכסיף לן סבא) אהני לי' שוטי', ואמרי לה שטותי' לסבא, ואמרי לה שיטתי' לסבא (כפי שמבאר בפרטיות כל ג' הלשונות), היינו, ששיטתו ומנהגו שהי' נוטל שוט של הדס ומרקד בו שזוהי הנהגה של שטות דקדושה, אהני לי', שעיי"ז הגיע למדריגה כזו שהפסיק בינו ובין העם עמוד של אור, שזהו בחי' גילוי אור בגילוי ממש. וממשיך לבאר השייכות לענין הריקוד בשעת נישואין, דלכאורה, הן אמת שכדי להלחם ולהפוך את השטות דלעו"ז צ"ל ענין השטות דקדושה, אבל עדיין צריך להבין שייכות ההנהגה באופן של שטות דקדושה לענין הריקוד בשעת נישואין, ובפרט שהנהגה זו לא היתה ענין של עראי, מצד מעמד ומצב פרטי שבאותו זמן ומקום, אלא שזו היתה שיטתו ומנהגו, שבשעת נישואין הי' מתנהג באופן של שטות דקדושה. ועל זה מבאר בהמאמר, שענין הנישואין הי"ז מדריגה גבוה (וכדלקמן), ולכן צ"ל בזה ההנהגה דמרקד כו'.

והענין בזה, דהנה, החילוק שבין ריקוד להליכה הוא, כפי שמבאר אדמו"ר הזקן בלקו"ת^א שאף שגם הליכה ענינה עלי' מדרגא לדרגא ומעולם לעולם, מ"מ, עלי' זו היא בסדר והדרגה, אבל ריקוד מורה על אופן העבודה שמתנתק (ער רייסט זיך אָפּ) לגמרי ממדריגתו, ומדלג שלא בהדרגה כלל למעמד ומצב אחר. ועז"נ רקדו כאלים^ב, שענין הריקוד שהוא עלי' הגדולה שלא בהדרגה כלל, הוא כאלים שאין בהם דעת, ושרש בחי' זו הוא למעלה מהדעת. והיינו, שהנהגה בענין הריקוד באופן של שטות הו"ע של עלי' שלא בערך, למעלה מטו"ד. וענין זה שייך לנישואין מצד גודל המעלה שבענין הנישואין. והענין בזה, כפי

(א) צו טז, ד.

שממשיך בהמאמר שבענין הנישואין אמרו חז"ל²⁸ איש ואשה זכו שכינה שרדי' ביניהם, דאיש הוא אש י' ואשה הוא אש ה', וכאשר זכו אז הרי הם י"ה כו'. והיינו, שהשראת השכינה בין איש ואשה היא מדריגה נעלית, שהרי אותיות י"ה הם החלק הנעלה שבשם הוי'. ועוד זאת, שבאותיות י"ה באה ההשפעה להאיש והאשה, אבל עיקר ושרש הענין היא ממקום נעלה הרבה יותר (כדלקמן), ומצד זה נעשה ענין הנישואין באופן של בנין עדי עד (כפי שמוסיף כ"ק מו"ח אדמו"ר בהמאמר: ובא בגילוי בנין עדי עד כו'), שזהו ענין נצחי, ענין שלמעלה מזמן ומקום. והענין בזה, כפי שמבאר אדמו"ר האמצעי בסידורי מ"ש בברכת נישואין שמח תשמח רעים האהובים כשמחך יצירך בגן עדן מקדם, שמקדם קאי על בחי' אדם קדמון, שהוא קדם לסדר השתלשלות²⁹. ומצד זה נעשית שמחת הנישואין לא רק באופן דמשמח חתן וכלה, היינו, שהכלה היא טפלה לחתן, אלא יתירה מזה, כמ"ש בסיום ברכות נישואין משמח חתן עם הכלה, שעיקר השמחה יהי' מן הכלה כו' ומן הכלה יבוא אל החתן, ע"ד שלעת"ל נקבה תסובב גבר³⁰ (ודוגמתו בשמחת נישואין בהסיכובין שמסכבת הכלה את החתן תחת החופה)³¹. וענין זה נמשך מדרגא שלמעלה מכל סדר השתלשלות (מקדם), כי, בסדר השתלשלות הרי הזכר הוא למעלה והנקבה היא למטה, וכדי שיוכל להיות הענין דשמחת נישואין באופן שלא זו בלבד³² שהחתן והכלה הם שוין בקומתן (קול חתן וקול כלה בשוה), אלא יתירה מזה, שהכלה היא למעלה מהחתן, ועד שממנה נמשכת השמחה להחתן שהוא בבחי' מקבל, הרי זה דוקא ע"י ההמשכה מקדם, מבחי' שלמעלה מכל סדר השתלשלות. וזהו שמוסיף במאמר: ובא בגילוי בנין עדי עד כו', דכיון שענין זה מקורו בדרגא שלמעלה מהבריאה, למעלה מסדר השתלשלות, לכן נמשך גם בסדר השתלשלות ענין שהוא למעלה מהבריאה ולמעלה מסדר השתלשלות, שזהו"ע בנין עדי עד, כידוע³³ שהתגלות כח האין סוף בעולמות באופן של כח הפועל

(ב) סידור (עם דא"ח) דרושים לחתונה (קלה, א. קלו, ב).

(32) ראה לקו"ת שה"ש מח, ב. מאמרי

אדמו"ר האמצעי שם ע' תרלו ואילך.

(33) לקו"ת שה"ש לט, ד ואילך. ד"ה

שמח תשמח תרנ"ז (סה"מ תרנ"ז ע' קעט).

ובכ"מ.

(28) סוטה יז, א.

(29) ראה גם מאמרי אדמו"ר האמצעי

דרושי חתונה ח"ב ע' תל ואילך.

(30) ירמ"י לא, כא.

(31) ראה גם מקומות שצויינו בהערה

ושמחת כלה בהשוואה א' שלא יהיה מעלה ומטה כלל. ועיין בע"ח שער מיעות הירח ספ"א ופ"ב אמנם הבחינה כו' ועמ"ש בביאור ע"פ ונקבצו בני יהודה ובני יחדי כו' ומ"ש מזה ג"כ סד"ה ויגש:
קיצור רחל נק' כלה ויעקב נק' חתן ע"ש אז יבקע וארוכתך ותצמח ג"כ מלמטלמ"ע בחי' ישועי' ביטול והתכללות אך התעוררות הבקיעה הוא ע"י עוז וחדוה במקומו וזהו כשמחך מקדם בלי הקדם אתעדלית ועכשיו משמח חתן ואח"כ כלה ולע"ל משמח חתן עם הכלה בשמחה אחת:

והיה אור הלבנה כאור החמה ואור החמה יהיה שבעתים כאור שבעת הימים וגו' (בישעה ס"ו ל). הנה כאור שבעת הימים פ"י במדרש רבה סדר בא ס"פ י"ח כאור שברא הקב"ה בתחלה וגנוז בגן עדן, והנהי' שבעת ימי בראשית הם ד"ת דתיק כמ"ש הרח"ו הובא במק"מ ס"פ מצורע. ואור שבעת הימים פ"י האור והחיות של ד"ת והיינו בחי' ג"ר דתיק כי חכמה נק' אור וכמ"ש בביאור ע"פ לבבתי כו' והוא למעלה מבחי' שבעת הימים עצמן וע"ז נאמר המתנשא מימות עולם ימות עולם הם שבעת ימי בראשית שהם ד"ת דתיק ועל הג"ר כת' המתנשא מימות עולם. והענין דהנה אנו אומרים מהרה ישמע כו' קול חתן וקול כלה, כי האידיא ליכא קול כלה כמ"ש נאלמתי דומיה וכרחל נאלמה שאין לה בחי' דבור בקול והיינו שאין גילוי לבחי' דבור כי כל העולמות ב"ע אין ערוך לך והוא קדוש ומובדל ואין הדבור שהוא אלקות מתגלה בהם כמו שהוא באצילות בבחינת א"ס כו', (ועיין בע"ח ש"מ"ט פ"ב וע"ז החשמל סובבו הנוגה הקליפה הרביעית קול דממה דקה בחשאי וז"ס חש מחשמל עכ"ל, והיינו שהסתר והעלם דק"נ גורמים שלא יתגלה בחי' הדבור עליון וזהו חש לשון שתיקה וכן קול דממה דקה כו' ועמ"ש ר"פ במדבר סיני שאז נק' דבר ה' בשם מדבר בתוס' אות מ' פתוחה כו' ועמ"ש בד"ה ושבתו בשלום בפ"י וילך חרנה). ומה שהמלאכים מקדישים ומעריצים ואומרים ברוך כבוד ה' ממקומו הרי שנמשך גילוי כבוד ה' בב"ע, אין זה כ"א כמ"ש ואתה קדוש יושב פ"י בחי' ישיבה השפלה שמשפיל א"ע בחי' קדוש להיות יושב ונמשך למטה ע"י תהלות ישראל דוקא (וכמש"ל ע"פ לבבתי הנ"ל דאע"פ שנאמר והחיות נושאות את הכסא היינו הכסא דוקא אבל לא נמשך גילוי בחי' אדם שעל הכסא אלא ע"י בכל מאדך שבנש"י מאד אותיות אדם). והוא ענין יעקב יבקע צורים במדבר (תהלים ע"ח) שכל בחי' צורים אשר במדבר בוקע ויורד קו וחוט א"ס כו', (בפ"י וענין צורים עיין פ' בשלח דס"ד ע"א ועיין מק"מ שם שהם בחי' גבורות, ופ"י במדבר היינו כמש"ל). כי בבחי' יעקב כתיב ויזרח לו השמש שזרח ובא לו אור א"ס. והנה בשמש כתיב לשמש שם אהל בהם והוא כחתן שבחי' השמש דומה לחתן חות דרגא ובחי' חתן הוא ג"כ בחי' יעקב כי כמה בקיעות יש ביעקב ויעקב. יצא יצא יעקב כמה יציאות (עיין בע"ח סליא) וגם הכשבים הפריד יעקב כו' (עיין בלק"ת ס"פ ויצא ועמש"ל בד"ה והגוף הכהן אותם). ולכן אומרים קול מצהלות חתנים ב' בחינות חתנים כי בכל בחינה מעולם ועד עולם פרסא מפסקת ויעקב בוקע הפרסא כו' (ועמש"ל ע"פ שיר השירים ביאור ענין ב' בחי' חתנים). ובחי' כלה כלתה נפשי המקבלת אור א"ס היא בבחי' נאלמה בזמן הגלות שאין לה לפני מי לדבר ולהתגלות מפני גשמויות העולם לגבי אור א"ס שמעלימים ומסתירים. משא"כ לע"ל ונגלה כבוד ה' הוא אור א"ס הסוכ"ע שיהיה גילוי אור א"ס אזי יהיה קול כלה קול היא המשכה בבחי' גילוי וגם קול חתן יתגלה כי כעת גם קול חתן אינו בגילוי מאחר שאינו בא לבחי' גילוי באותיות הדבור כו' (ועיין בפרשה תזריע דמ"ב סע"א דלאו אורחיה ובמ"ש הרמ"ז שם ועי"ל כו' דאע"ג כו' כי

פ"י כמו השחר שבוקע חשכת הלילה להאיר וכמ"ש וכמו השחר עלה. כד בחי' יעקב בוקע בחי' ישת חשך סתרו שבאור א"ס שאינו לא טוב ולא ממלא (כי גם טוב נק' אור מקיף משא"כ מה שלמעלה מבחי' טוב נק' ישת חשך סתרו. ועמ"ש מזה בד"ה שחורה אני ונאורה) להיות מאיר בבחי' גילוי וזהו שאומר הכתוב אז יבקע כשחר אורך וארוכתך מהרה תצמח, ועיין מזה ברבות ס"פ בהר פ"י ארוכתך בחי' א"א נמשך בבחי' מל' ונק' ארוכתך לנכח בחי' א"א שבכנס"י ולכן נק' א"א שמתפשט למטה בלי גבול וסוף ועמ"ש מזה סד"ה ועתה יגדל נא כו' ארך אפוס. ופ"י תצמח היינו כמו בחי' הצמיחה שהיא יש מאין כמו שמלמעלה למטה יש מאין כך בחי' הצמיחה ממטה למעלה מכה הצומח אשר בארץ עד"מ להצמיח הגרעין הוא ג"כ כמו בחי' יש מאין שהגרעין הנטוע אין לו ערוך כלל לגבי הפרי הנצמח כו'. וכך כתיב זורע צדקות מצמיח ישועות זורע צדקות הוא בחי' יעקב שבוקע ומאיר הארת אור א"ס מלמעלה למטה בבחי' צדקות שהוא בחי' מל' (כדפי' בפ' אחרי דעי' א' ופ' ויקרא ד"ו א'). וע"ז מצמיח ממטה למעלה בחי' ישועות והיינו בחי' ארוכתך שנמשך למטה בחי' א"א עד שמצמיח ממטה למעלה ביטול והתכללות (כענין יפה שעה א' בתשובה כו' וכנזכר בד"ה מה יפו פעמך בפ"י וענין יש קונה עולמו בשעה אחת כו'). וזהו והלך לפניך צדק לפניך הוא מלשון פנימיות והלך הוא לשון הולכה והמשכה שימשיך פנימית הלב לה' (ע"י באגרת הקדש ס"ו ד' ופ"י ח) שכ"ז נמשך ע"י בחי' זורע צדקות הנ"ל (ועמ"ש בד"ה שובה ישראל גבי נושא משך הורע כו' ובד"ה אז ישר כו' עלי באר בענין מעין גנים באר מים חיים ועיין בפ' שלח דקע"א א' ע"פ יצא מים חיים כו').

ב אך הגורם להיות בחי' יעקב ויעקב הנ"ל הוא בחי' שמחה גילוי פנימית יאר ה' פניו, פ"י כמו עד"מ ענין צהבו פניו של ר' אבהו מחמת שראה תוספתא חדתא דהיינו שמפני שנתמלא תענוג מהמצאת שכל חדש אזי מחמת תגבורת התענוג במוחו ותכונתו צהבו פניו להאיר ולהתגלות בפניו (ועמ"ש מזה בביאור ע"פ וספרתם לכם). וכך עד"ז יובן למעלה כי הנה מ"ש יעקב חבל נחלתו היינו אחר הבקיעה אבל להיות התעוררות הבקיעה הוא ע"י בחי' עוז וחדוה במקומו שעשוע המלך בעצמותו, (וענין זה הוא כעין מ"ש בד"ה לסוסתי בענין כחתן יוצא מחופתו שבחינת כחתן יוצא נמשך מחופתו ע"ש ובד"ה ביום השמיני עצרת גבי אשר קדשנו במצותיו). וזהו שמח תשמח רעים האהובים כשמחך יצירך בג"ע מקדם פ"י רעים האהובים הן חתן וכלה הנ"ל ושמח תשמח היינו כנ"ל שהגורם הבקיעה להיות חות דרגא הוא בחי' השעשוע והתענוג והתגלות התענוג הוא בחי' השמחה (כמ"ש ע"פ ש"ש אש"ש) והבקשה הוא שמח תשמח כו' כשמחך כו' מקדם בלי אתעדלית כמקדם בתחלת בריאת העולם שהי' מפני כי חפץ חסד הוא היינו אתעדל"ע בלי הקדם אתעדלית כי אין עצבות לפני המקום לפני המקום דייקא, משא"כ בזמן ומקום אבל למעלה הנה מקום אתי כתיב זו וחדוה במקומו. וזהו כחתן יכהן פאר. כי הנה ברכת כהנים הוא תעדל"ע בלי אתעדלית דאל"כ ברכה למה וד"ל. וזהו ישא הוי' פניו לך ישא הגבה למעלה למקום שאין אתעדלית מגעת (עמ"ש סד"ה כה רבו וסד"ה שחורה אני ונאורה). וכמ"כ החתן הוא בבחי' יכהן שיהיה הבקיע' שמחך יצירך בג"ע מקדם בלי אתעדלית כו'. והנה המשכה זו ובקיעה היא בחי' יעקב הנ"ל בזמן הגלות נק' משמח חתן וכלה וי"ו הוא לשכה מבחי' חתן לבחי' כלה משא"כ ברכה ב' מהרה ישמע לע"ל אז יהי אשת חיל ע"ט"ב והיה אור הלבנה כאור החמה שוים בקומתם ותמשים בכתר אחד אז יהיה משמח חתן עם הכלה בשמחה א' מחמת וי' סכ"ע למטה וכמשל העיגול שמעלה ומטה שוים ויהיה שמחת חתן

והניף את העומר) כי פנימית א"א להכיל, ולכך נותנים כבוד לחתן וכלה ומגביהים ומנשאים אותם היינו בכדי להעלותן לבחינת סוכב כל עלמין שהוא בחי' מקיף, ועמ"ש סד"ה זאת חנוכת המזבח, ודיש צדיק ה' בכל דרכיו שהוא בחי' התחברות שלום בפמליא של מעלה כו' ועמ"ש בפ"י ריקוד בענין ההרים רקדו כאלים בד"ה הים ראה וינטס, ובענין אז תשמח בתולה במחול בד"ה ביום השמיני שלח:

כ"י כאשר השמים החדשים כו'. כתיב השמים כסאי כו', להבין ההפרש שבין שני בחינות אלו, כתיב ויניחהו בג"ע לעבדה זו רמ"ח מ"ע וזהו תכלית ירידת הנשמות לעולם הזה לעבוד את הג"ע (ועמ"ש בד"ה עלי באר), כי ג"ע מצד עצמו הוא בחי' זיו השכינה, כי הנה א"ס ב"ה נקרא מקור התענוגים כי עמד מקור חיים, אך מאחר שהנשמות הם נבראים ובע"ג א"א להם לקבל התענוג מא"ס ב"ה עצמו כ"א ע"י זיו מבחי' מלכותו ית' ממכ"ע מלשון ושכתי בתוכם. אך הנשמות שירדו למטה בעולם הזה הם ע"י עבודתם לנטל את הגוף שממשכא דחויא ע"י ממשיכים תוספת אור בג"ע מעצמותו ית' וזהו העבודה דלעבדה כו', (והענין י"ל כמ"ש באתי לגני אחותי כלה. ופי' ברע"מ פ' ויקרא (ד"ג ס"ב) לגני איהי מל' אד' ופי' ב"ה היינו מל' שירדה לבריאה כו', וא"כ פי' באתי לגני היינו שנמשך שם תוספת אור מעצמותו ית', וכענין הנז' בד"ה אסרי לגפן בענין מקדשי שמך שישראל ממשיכים מבחי' אתה קדוש לבחי' ושמך קדוש כו' עד וזהו יפה שעה אחת בתשובה ומעשים טובים בעולם הזה מכל חי העולם הבא, וז"ל כ"י אדמור"ר נ"ע בת"א פ' חיי שרה והנה ג"ע העליון הוא מבריאה. וא"ש הא דתנן יפה שעה א' כו' מפני שהזיווג ז"ינ הוא באצילות והמצות ממשיכות מ"ד דאצילות ושרשן ממר"ס דאיא עכ"ל, וא"כ פי' באתי לגני היינו יחוד ז"ינ שהוא ענין המשכה ממר"ס הנק' עדן העליון סתימא דכל סתימין (באדר"ו דר"צ ע"א) שלמעלה מעלה מבחי' ג"ע עצמו. וזהו ג"כ ענין הנז' בוח"כ בא (דל"ז ע"ב) בשעתא דקודשא בריך הוא אתחזי על גנתא. ועמ"ש בד"ה ששים המה מלכות בענין מ"ש לע"ל ומעין מבית ה' יצא. שזהו המשכה מבחי' חכמה עילאה הנק' מעיין שלמעלה ממדרגת ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן שהוא בחי' בינה. והנה כנס"י נקרא מעיין גנים היינו שע"י העבודה ממשך בג"ע מבחי' מעיין כו' והוא מלמעלה מן ההשתלשלות, או כענין ההמשכה מבחי' בינה שלמעלה מבחי' תבונה הנקרא עלמא דאתי. והנה במדרש רבה בראשית ס"פ ט"ז פי' לעבדה ולשמרה אלו הקרבנות. שנאמר תעבדו את אלקים וכתוב תשמרו להקריב לי במועדו. והענין כמ"ש בוח"ג פנחס (דר"מ ע"ב) באתי לגני בגין דכל קרבנין דעלמא כד סלקין כולהו סלקין לגו גנתא דעדן בקדמיתא רזא דכנ"י. ובמק"ס שם בשם הרח"ו שנכנסים ביסוד דנוק' לשרש מ"י עכ"ל. ועי"ז נמשך המ"ד שזהו ענין באתי לגני וזהו ענין ויניחהו בג"ע לעבדה ולשמרה. דהיינו שע"י עבודת הקרבנות ממשך בחינת באתי לגני. ובוח"א מקץ (דקצ"ט ב') איתא פתח ואמר ויניחהו בג"ע לעבדה ולשמרה. ואוקמוה ברזא דקרבנין איהו ת"ח לעבדה דא מלכא עילאה ולשמרה דא מלכא תתאה, עלמא עילאה ועלמא תתאה לעבדה ברזא דזכור ולשמרה ברזא דשמור כו', ופי' במק"מ וז"ל שע"י מצות עשה שעושה האדם מתקן ועיר וממשיך לו מוחין מאימא. וזהו לעבדה. וע"י לשמרה שהוא שומר מלעבור על ל"ת מתקן המל' ושומרה מן החיצונים כו' עכ"ד. וזהו כענין מ"ש כמ"א בד"ה מה טובו ענין ג' תשוכות שע"י סור מרע שלא להיות עונותיכם מבדילים ממשך בחינת ממכ"ע וזהו

כו' אמרו ב"ש כמות שהיא כו' כי להיות בית שמאי שרשם מבחי' הגבורות עליונות ע"כ נק' שמאי כענין שארז"ל ע"פ ושם דרך כו' כל השם אורחותיו דהיינו ששוקל דרכיו איד ומה הוא. היינו שלפ"ע הסור מרע כך יהיה המשכה אח"כ מבחי' כלה כלות הנפש שלמעלה. וזהו כלה כמות שהיא כלומר כמו שהיא העלייה מלמטה מבחי' אתכפאי מסור מרע אם רב ואם מעט וכך יהיה המשכת בחינת גילוי כלות הנפש בנפשו (וכמ"ש בד"ה ושמע אביה והפר כו' ובד"ה שחורה אני ונארה השני גבי ענין מצות ל"ת ודברי סופרים שהם בחי' אתכפאי וע"י יערה עליו רוח ממרום ובוזה תתעלה גם נפשו הבהמית כו' ע"ש):

ג אבל ב"ה שרשו מבחי' החסדים חולק על ב"ש שלא יהיה המשכה לפי ההעלאה אלא אדרבה תחלה יהיה המשכה מלמעלה למטה ויהיה אז ממילא יפלו כל החיצונים שלא לה' המה והיינו שהעשה טוב יהיה קודם לסור מרע כי מעט מן האור דוחה הרבה מן החושך וע"כ נק' הלל מלשון כהלו נרו עלי ראשי. וגם הלל מלשון שבח והילול דהיינו ע"י שבחים בהתבוננות גדולת ה' ממילא יפול הרע (ועמ"ש בד"ה כי כארץ תוציא צמחה גבי יצמיח צדקה ותהלה), וזהו משכני אחריו נרוצה הוא ממטה למעלה והיינו ע"י שמתחלה משכני מלמעלה למטה ע"י ממילא אחריו נרוצה כו', ועמ"ש מזה בד"ה אדם כי יקריב מכם ובד"ה נשא את ראש בני גרשון, וזהו פי' כלה נאה וחסודה חסודה הוא לשון נפעל כידוע למדקדקים שחסיד וחסידה הוא שם התואר כו' אבל חסודה כמלאפ"ס הוא שם הנפעל דהיינו שנעשית חסודה ע"י המשכת חסד עליון מלמעלה למטה להיות גילוי אלהות אזי ממילא יפול הרע ויהיה בחי' גילוי כלות הנפש בנפשו להיות כלה נאה וישראל אשר בך אתפאר ואפילו חיגרת ואפילו סומא דקמיה שוה ומשווה אם צדקת כו' וז"ש אז ידלג כאיל פסח כו' ועמ"ש מזה בד"ה וארשתך לי וז"ש חסד עליון כל ימוט שע"י גילוי החסדים מלמעלה למטה אז ממילא ידחה הרע והיה כלא היה ויהיה בחינת האהבה תקוע בלבו כיתד בל תמוט (ועמ"ש בד"ה אם בחקתי השני שכדי להיות בחי' חקיקות בנפש כמו כלי שצריך חקיקה מבחוץ ומבפנים זהו ע"י פסוד"י שנק' הילול רוממות אל בגרונו כו' וע"י קיום המצות כו', ועמ"ש סד"ה ועתה יגדל נא), משא"כ לדברי ב"ש צ"ל תחלה סור מרע וזה א"א להיות בתכלית, וע"כ אמרו כמות שהיא אבל לא אפילו חגרת וסומא (ודברי ב"ש מדבר שקר תרחק, ותשובת ב"ה הוא כעין מ"ש ברבות פ' ח' בענין חסד ואמת. חסד אומר יברא שכולו מלא חסדים ואע"פ שאינו של אמת כו' ע"ש וכמארז"ל שמתוך שלא לשמה בא לשמה), אך מ"ש כיצד מרקדון ענין זה מהו הענין הוא שכדי להיות התחברות חתן וכלה שהם שני הפכיים מנגדים זה לזה להיות החתן הוא בחי' המשכה שלמעלה למטה כמים שיורדים ממקום גבוה כי הוא בחינת משפיע שמשפיע מלמעלה למטה והכלה בחינת מקבל ממטה למעלה כמבואר לעיל שכלה היא כלתה נפשי וכו' והוא כדוגמת האש שעולה בלהב ג"כ מלמטה למעלה והרי הם ב' הפכיים כמים ואש ולהיות יחוד חתן וכלה היינו כמארז"ל ע"פ עושה שלום במרומיו בין שר של מים כו', היינו ע"י המשכות בחי' היותר גבוה מערך הב' אשר ע"י יתבטלו ממציותם ויהיו יכולים להשתוות יחד, וזהו ג"כ כאן ע"י החופה כי על כל כבוד חופה הוא בחינת המשכת המקיפים עליונים מבחי' סוכ"ע ע"י מתחברים החתן והכלה יחד. וזהו כיצד מרקדון לפני הכלה פי' לפני הכלה למעלה מן הכלה דהיינו המשכות בחי' סוכ"ע מקיפים עליונים אך ומה הוא נמשך לזה אמר כיצד מרקדון שנמשך ע"י הריקוד כי הריקוד הוא ברגלים בחי' ממכ"ע נמשך מלמעלה מבחינת חיצוניות המקיף סוכ"ע (ועמ"ש סד"ה קול דודי בענין מדלג ומקפץ ובד"ה